

Formularz uwag

do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Irządze na lata 2025-2035*

1. Dane uczestnika konsultacji społecznych:

Imię i nazwisko/ nazwa organizacji lub firmy	Stowarzyszenie właścicieli działek rekreacyjnych CHOJNAK w Zawadzie Pilickiej
Adres	42-446 Irządze, Zawada Pilicka 129 O
e-mail	jstysial@stabil.com.pl
Telefon	

Treść uwagi, propozycja zmian z uzasadnieniem	Uwaga Nr. 1 w sprawie uzupełnienia luk w zapisach w projekcie Strategii Rozwoju Gminy. Działając w interesie społeczności lokalnej, wnosimy o uzupełnienie projektu Strategii Rozwoju o konkretne rozwiązania i mechanizmy finansowe w obszarach, które obecny dokument pomija lub traktuje ogólnikowo, a które zostały wskazane jako kluczowe bariery w diagnozie strategicznej: 1. Konkretyzacja oferty ochrony zdrowia: Mimo że 66% mieszkańców uznaje ten obszar za priorytet, Strategia nie zawiera szczegółowego planu poprawy dostępu do lekarzy specjalistów, rehabilitacji oraz opieki nocnej i świątecznej. Wnosimy o dopisanie konkretnych partnerstw medycznych lub programów wsparcia dla pacjentów wymagających specjalistycznej opieki. 2. Zabezpieczenie finansowania dla postulatów sołeckich: Strategia nie zapewnia źródeł finansowania dla kluczowych potrzeb zgłoszonych przez sołectwa, takich jak budowa muszli amfiteatru w Irządzach, utworzenie orkiestry dętej w Zawadzie Pilickiej czy budowa sieci ścieżek rowerowych. Wnosimy o wpisanie tych zadań do Wieloletniej Prognozy Finansowej jako projektów priorytetowych. 3. Spójność z Planem Ogólnym (POG): Istnieje rażąca niespójność między strategicznym celem ochrony przyrody a dopuszczeniem uciążliwych inwestycji przemysłowych (biogazownie 5 MW, farmy fotowoltaiczne 50 MW) w cennej przyrodniczo strefie 105SR. Wnosimy o wprowadzenie w Strategii zapisu o całkowitym zakazie lokalizacji takich obiektów w dolinach rzek Krztyń i Białki. 4. Rozwiązanie problemu wykluczenia komunikacyjnego i sanitarnego: Dokument nisko ocenia dostęp do komunikacji publicznej (2,5/5) oraz potwierdza brak zbiorczej kanalizacji (bariera dla 38% mieszkańców). Wnosimy o wyznaczenie konkretnych etapów budowy sieci sanitarnej w centrach sołectw oraz stworzenie gminnego systemu transportu zbiorowego. Uzasadnienie Uzupełnienie o powyższe uwagi luki w zapisach projektu Strategii Rozwoju jest niezbędne, aby Strategia nie pozostała jedynie dokumentem deklaracyjnym, lecz realnie odpowiadała na potrzeby mieszkańców i przeciwdziałała drastycznej depopulacji (prognozowany spadek liczby ludności o połowę do 2060 r.).
---	--

Uwaga Nr. 2

o zmianę zapisów w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Irządze w celu zapewnienia realnej ochrony dolin rzek Krztyni i Białki Zdowskiej.

Na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w ramach konsultacji społecznych, wnosiliśmy następujące uwagi do POG Irządze o:

1. **Wprowadzenie całkowitego zakazu lokalizacji instalacji przemysłowych** (biogazowni, kompostowni, spalarni odpadów oraz farm fotowoltaicznych) w strefie 105SR oraz w bezpośrednim sąsiedztwie dolin rzek Krztyni i Białki Zdowskiej.
2. **Sformalizowanie ochrony przyrody poprzez utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Dolina rzeki Krztyni i dolina rzeki Białki Zdowskiej”** oraz o poszerzenie Chronionego Krajobrazu Irządze o obszar na południe od CMK do drogi krajowej DK78
3. **Ujednolicenie przeznaczenia terenów nadbrzeżnych poprzez włączenie ich w całości do strefy SO (Strefa Otwarta)**, co wykluczy możliwość zabudowy przemysłowej na terenach zalewowych. Obecnie wnosimy ponownie o wniesienie tych zapisów do Strategii Rozwoju Gminy.

Ponawiamy te uwagi i wnioskujemy o ich zapis w Strategii Rozwoju Gminy na lata 2025-2035.

Uzasadnienie:

- **Zgodność z POnŚ:** Dokument ten jednoznacznie wskazuje, że doliny rzeczne powinny pozostać wolne od zabudowy dla zachowania naturalnej retencji i drożności korytarzy ekologicznych. Prognoza ostrzega, że lokalizacja instalacji OZE (np. fotowoltaiki 50 MW i biogazowni 5 MW) zbyt blisko rzek oraz ich dolinach zniszczy te korytarze i zagraża ochronie środowiska.
- **Realizacja celów Strategii:** Strategia zakłada „dbałość o środowisko naturalne” i osiągnięcie „dobrego stanu wód” do 2027 r.. Obecny projekt POG dopuszczający uciążliwe funkcje w strefie 105SR w postaci biogazowni 5 MW i fotowoltaiki 50 MW stoi w rażącej sprzeczności z tymi celami.
- **Naruszenie celów IIaPGW:** Zgodnie z Drugą aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami (IIaPGW), rzeka Krztynia (JCWP RW200006254143) wykazuje zły stan wód. Strategia Rozwoju Gminy musi być spójna z obowiązkiem osiągnięcia „dobrego stanu wód” do 2027 r. Dopuszczenie jakiegokolwiek uciążliwej produkcji w sąsiedztwie rzeki stoi w bezpośredniej sprzeczności z tymi wytycznymi.
- **Bezpieczeństwo sanitarne:** Dolina Krztyni i Białki Zdowskiej leży w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią ($Q=1\%$ i $Q=10\%$). Ewentualny wyciek substratów z biogazowni lub pofermentu w czasie powodzi lub podczas pożarów grozi katastrofalnym skażeniem wód powierzchniowych oraz ujęć wody pitnej z GZWP 326 i 408 oraz studni abisynek z których korzystają mieszkańcy. W obszarze tym brak jest również kanalizacji, a ścieki gromadzone są w szambach lub przydomowych oczyszczalniach ścieków.

- **Ochrona korytarzy ekologicznych i bioróżnorodności:** Doliny rzeczne w gminie stanowią kluczowe korytarze ekologiczne dla ptaków oraz ssaków. Strategia oraz Prognoza Oddziaływania na Środowisko ostrzegają: wielkopowierzchniowe instalacje (np. farmy fotowoltaiczne o mocy 50 MW) mogą przerwać te korytarze i wyprzeć chronione gatunki z ich naturalnych siedlisk. Sformalizowana ochrona np. jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy) zapewni ciągłość ekologiczną dolin.

- **Ochrona krajobrazu:** Zgodnie z Audytem Krajobrazowym oraz wnoszonym przez nas wnioskiem o poszerzenie Chronionego Krajobrazu Irządze na południe od CMK do drogi DK 78, obszar ten stanowi krajobraz priorytetowy, w którym należy unikać dominant antropogenicznych, aby chronić potencjał turystyczny gminy.

Wprowadzenie tych uwag do zapisów w Strategii Rozwoju Gminy Irządze jest niezbędne, aby dokumenty planistyczne gminy były spójne i realnie chroniły najcenniejsze zasoby naturalne gminy Irządze.

Uwaga Nr.3

o ujęcie nowych zadań inwestycyjnych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Strategii Rozwoju Gminy .

Na podstawie przepisów ustawy o samorządzie gminnym, w nawiązaniu do trwających konsultacji społecznych i prac nad Strategią Rozwoju, wnosimy o wpisanie do WPF następujących zadań inwestycyjnych:

1. Budowa sieci ścieżek rowerowych łączących sołectwa z regionalnym systemem tras Jury Krakowsko- Częstochowskiej.
2. Budowa muszli amfiteatru w Irządach jako centrum animacji kultury.
3. Utworzenie i wyposażenie Gminnej Orkiestry Dętej w Zawadzie Pilickiej.

Uzasadnienie:

- **Realizacja postulatów społecznych i poprawa niskich ocen diagnostycznych.** Z przeprowadzonej diagnozy strategicznej wynika, że mieszkańcy oceniają infrastrukturę rowerową (1,8/5) oraz ofertę kulturalno-rozrywkową (1,7/5) jako jedne z najłabszych stron gminy. Brak ujęcia w WPF takich zadań jak budowa muszli amfiteatru czy sieci ścieżek rowerowych oraz utworzenie orkiestry dętej w Zawadzie Pilickiej sprawia, że strategiczne cele poprawy jakości życia pozostają jedynie deklaracjami. Wpisanie tych zadań do WPF jest niezbędne, aby odpowiedzieć na bezpośrednie potrzeby 11 sołectw zgłoszone w ankietach.

- **Spójność z Misją i Wizją Gminy Irządze 2035.**

Wizja rozwoju zakłada, że gmina będzie „miejszem atrakcyjnym do zamieszkania dla rodzin” oraz „promującym rekreację i aktywność społeczną”. Inwestycje w kulturę (np. orkiestra dęta w Zawadzie Pilickiej) oraz turystykę aktywną są kluczowe dla zatrzymania depopulacji, która według prognoz GUS może doprowadzić do spadku liczby mieszkańców o połowę do 2060 r.

- **Zwiększenie szans na pozyskanie funduszy zewnętrznych (Status OSI).**

Gmina Irządze jest formalnie uznana za Obszar Zagrożony Trwałą Marginalizacją. Posiadanie gotowych zadań inwestycyjnych w WPF jest warunkiem koniecznym do skutecznego aplikowania o środki z funduszy strukturalnych (np. FEnIKS, FERS) oraz programów regionalnych „Zielone Śląskie”. Brak tych zadań w planach finansowych uniemożliwia szybkie reagowanie na ogłaszane nabory.

- **Rozwój potencjału agroturystycznego jako alternatywy dla rolnictwa.**

Strategia wskazuje turystykę wypoczynkową jako potencjał uzupełniający rolnictwo. Inwestycje takie jak ścieżki rowerowe łączące gminę z systemem Jury Krakowsko-Częstochowskiej są fundamentem Celu Operacyjnego 3.2. Bez twardych nakładów na infrastrukturę rekreacyjną oraz bez współpracy z gminami ościennymi, gmina pozostanie „białą plamą” na mapie turystycznej regionu.

- **Stabilność finansowa i potencjał inwestycyjny.**

Na koniec 2024 roku zadłużenie gminy wynosiło jedynie 5,45% dochodów i systematycznie spada. Tak bezpieczny poziom zadłużenia pozwala na wprowadzenie do WPF nowych zadań o charakterze prorozwojowym, które w przyszłości wygenerują korzyści społeczne i gospodarcze dla całej wspólnoty.

Wpisanie tych zadań do WPF umożliwi sprawne przygotowanie dokumentacji projektowej i szybkie reagowanie na nadchodzące nabory wniosków o dofinansowanie unijne.

Uwaga Nr. 4

o uzupełnienie kierunków rozwoju turystyki w Strategii Rozwoju.

W nawiązaniu do trwających konsultacji i prac nad Strategią Rozwoju, wnioskujemy o dopisanie konkretnych zadań infrastrukturalnych i promocyjnych, które pozwolą przekształcić obecne zasoby naturalne w realny produkt turystyczny:

- 1. Budowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych:**

Połączenie miejscowości Gminy (Irządze, Zawada Pilicka, Witów) z systemem Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Obecna ocena infrastruktury rowerowej to zaledwie 1,8/5.

- 2. Rewitalizacja „pereł przyrody” pod kątem turystyki:**

Utworzenie punktów widokowych i ścieżek edukacyjnych na Skarpie Irządzkiej oraz w Wąwozach Bodziejowickich.

- 3. Inwestycje w kulturę jako motor turystyki:**

Budowa muszli amfiteatru w Irządzach oraz wsparcie dla Gminnej Orkiestry Dętej w Zawadzie Pilickiej jako elementów przyciągających gości na wydarzenia lokalne.

4. Ochrona krajobrazu przed degradacją:

Wprowadzenie zakazu lokalizacji uciążliwych dominant antropogenicznych (biogazownie, farmy PV 50 MW) w dolinach rzek Krztyni i Białki, co jest warunkiem rozwoju agroturystyki i „wczasów pod gruszą”.

5. Agroturystyka:

Ukierunkowanie niektórych gospodarstw, szczególnie na trasach wędrówek i szlaków turystycznych pieszych i rowerowych i w sąsiedztwie „perełek przyrody” jako gospodarstw hotelowo-turystycznych.

Uzasadnienie:

Turystyka oparta na ciszy i walorach przyrodniczych (atuty wskazane przez odpowiednio 57% i 44% mieszkańców) jest kluczowa dla zatrzymania depopulacji. Gmina, jako obszar OSI, ma szansę na dedykowane środki (np. z programów Zielone Śląskie”), jeśli projekty te znajdą się w dokumentach strategicznych.

Poniżej wykaz ciekawostek turystycznych w gminie Irządze.

1. Perełki Architektury i Historii

- **Kościół pw. św. Wacława w Irządzach:** Najcenniejszy zabytek sakralny z gotyckim prezbiterium, barokowymi polichromiami oraz unikatową amboną w kształcie łodzi.
- **Zespół Parkowo-Dworski w Irządzach:** Klasycystyczny dwór z XVIII wieku (obecnie siedziba Urzędu Gminy) otoczony barokowym parkiem, w którym rośnie ok. 500-letnia lipa drobnolistna.
- **Zabytkowe Dwory w Zawadzie Pilickiej i Wygiełzowie:** XIX-wieczne założenia rezydencjonalne z malowniczymi parkami tarasowymi i wiekowymi drzewostanami.

2. Unikatowe Walory Przyrodnicze i Krajobrazowe

- **Rezerwat Przyrody „Kępina” i Źródłiska Rajecznicy:** Obszar Natura 2000 chroniący rzadkie lasy łęgowe, stanowiska warzuchy polskiej oraz siedliska bobrów.
- **Skarpa Irządzka i Dawne Kamieniołomy:** Kredowa kuesta z wspaniałymi panoramami oraz odsłonięciami geologicznymi, w których można znaleźć skamieniałości jeżowców i amonitów.
- **Wąwozy Bodziejowickie:** Głębokie jary wypreparowane w pokrywach lessowych, porośnięte starymi buczynami.
- **Doliny rzek Krztyni i Białki:** Dziewicze koryta rzeczne z licznymi meandrami, będące ostoją dla bociana czarnego, żurawi i czapli.

3. Turystyka Wiejska i Produkty Lokalne

- **„Zagłębie Porzeczkowe”:** Gmina jako jedno z największych centrów uprawy porzeczki czarnej; coroczne Święto Porzeczki połączone z degustacją regionalnej „porzeczkówki irządzkiej”.
- **Aktywny Wypoczynek:** Jazda konna w Stajni „Maj” w Witowie oraz program „Zanocuj w lesie” realizowany przez Nadleśnictwo Koniecpol w rejonie rezerwatu Kępina.

Wnioskujemy o uwzględnienie powyższych argumentów w aktualizacji Wieloletniej Prognozy Finansowej w Strategię Rozwoju Gminy na lata 2025–2035.

Uwaga Nr. 5

w sprawie optymalnego wykorzystania statusu Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI) w polityce rozwojowej Gminy Irządze.

Status Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI) oferuje inwestorom przede wszystkim ułatwiony dostęp do kapitału oraz preferencyjne warunki rozwoju. Główne korzyści to:

- **Premiowanie w konkursach o dotacje:** Gminy o statusie OSI (w tym Irządze jako obszar zagrożony marginalizacją) są często dodatkowo punktowane w rankingach programów krajowych i regionalnych.
- **Dedykowane wsparcie publiczne:** Inwestorzy mogą liczyć na specjalne pule środków przeznaczone na rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).
- **Wsparcie inwestycji prywatnych:** Polityka regionalna w tych obszarach koncentruje się na stymulowaniu inwestycji prywatnych, które wykorzystują lokalne zasoby.
- **Inkubowanie przedsięwzięć:** OSI oferuje mechanizmy wspierające powstawanie i wczesny rozwój lokalnych firm oraz poprawę dostępu do nowoczesnej infrastruktury.

Dla Gminy Irządze status ten jest szansą na przełamanie bariery peryferyjności poprzez przyciągnięcie kapitału zewnętrznego na preferencyjnych warunkach.

Zwracamy się więc z wnioskiem o zintensyfikowanie działań mających na celu pełne wykorzystanie statusu Gminy Irządze jako obszaru zagrożonego trwałą marginalizacją (OSI), wynikającego z Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Uzasadnienie i rekomendowane kierunki działań:

1. **Preferencje w pozyskiwaniu funduszy:** Status OSI obliguje organy krajowe i regionalne do stosowania preferencyjnych kryteriów wyboru projektów. Wnosimy o przygotowanie „pakietu gotowych projektów” (np. w zakresie realizacji sieci tras rowerowych w gminie czy infrastruktury zdrowotnej), które dzięki statusowi OSI otrzymają dodatkowe punkty w rankingach programów FEnKS, FERS oraz „Zielone Śląskie”.
2. **Przyciąganie inwestorów w strefach SP:** Wyznaczone w Planie Ogólnym strefy gospodarcze (szczególnie 1SP, 2SP i 3SP wzdłuż DK46 oraz 14 SR wzdłuż DK 78) powinny być promowane jako tereny z ułatwionym dostępem do publicznego wsparcia dla MŚP, co jest bezpośrednią korzyścią z bycia w obszarze OSI.
3. **Wsparcie dla rolnictwa i przetwórstwa:** Interwencja OSI w gminie powinna koncentrować się na wykorzystaniu lokalnych zasobów endogenicznych – w szczególności potencjału „zagłębia porzeczkowego” i bardzo dobrych gleb klas II-III. Rekomenduję aplikowanie o dedykowane środki na budowę lokalnej bazy przetwórczej i placów targowych.
4. **Przeciwdziałanie depopulacji:** Wykorzystanie statusu OSI do finansowania „projektów miękkich” (edukacja, ochrona zdrowia, aktywizacja seniorów) jest kluczowe, by zatrzymać prognozowany spadek liczby mieszkańców o blisko 50% do 2060 roku.

Wnioskujemy o uwzględnienie powyższych argumentów w aktualizacji Wieloletniej Prognozy Finansowej w Strategię Rozwoju Gminy na lata 2025–2035.

	Uwaga Nr. 6 w sprawie optymalnego wykorzystania i rozbudowania infrastruktury drogowej, transportowej i komunikacyjnej w polityce rozwojowej Gminy Irządze. Działając w interesie społeczności lokalnej, szczególnie wnosimy o uzupełnienie projektu Strategii Rozwoju o konkretne rozwiązania organizacyjne i techniczne w kontynuowaniu modernizacji, obejmującej również właściwe wytyczenie dróg lokalnych i poprawy stanu dróg lokalnych zwłaszcza w Zawadzie Pilickiej, w rejonie zabudowy rekreacyjnej w strefie między CMK i drogą krajową nr 78. W związku z przebudową drogi krajowej nr 78 i i przewidywanym zwiększeniem intensywności ruchu drogowego w tej strefie wymagane jest przeprowadzenie badań uciążliwości akustycznej dla okolicznych mieszkańców, zwłaszcza dla zabudowy rekreacyjnej i konieczności wykonania ekranów akustycznych. Uzasadnienie: Przedstawiona w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Irządze Diagnoza w rozdziałach: „Słabości, obszary wymagające poprawy” na str. 69 w akapicie „- drogi lokalne, chodniki i parkingi...” i „Kierunki rozwojowe” na str. 70 w akapicie „Infrastruktura transportowa” objęcia tym programem również Zawadę Pilicką, ujętą na tabeli nr 3 jako wyrażnie niedoinwestowaną i wymagającą poprawy. Stąd mając na względzie zapisy „Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej” rozdziału Założeń i celów polityki przestrzennej na str. 91, akapit dotyczący <i>Infrastruktury Technicznej i Komunikacji drogowej</i> działając w interesie społeczności lokalnej, szczególnie wnosimy o uzupełnienie projektu Strategii Rozwoju zaleceń dotyczących lokalnych dróg i infrastruktury technicznej oraz turystyki i ochrony środowiska w Zawadzie Pilickiej, która w części południowej między Centralną Magistralą Kolejową (CMK) i drogą krajową nr 78 stanowi atrakcyjną i dostępną strefę agroturystyki
--	---

Uwaga! Wypełniony formularz należy dostarczyć w terminie **do 20.03.2026 r.** poprzez:

- pocztą elektroniczną
 - na adres e-mail: urząd@irzadze.pl,
 - na adres e-Doręczeń: AE:PL-33416-88048-VEUEI-14
 - platforma ePUAP: /4009hkped7/skrytka
- pocztą tradycyjną na adres: Urząd Gminy Irządze (Irządze 124, 42-446 Irządze),
- osobiście do Urzędu Gminy Irządze (Sekretariat oraz pok. nr 13),
- podczas stacjonarnego spotkania konsultacyjnego w dniu **05.03.2026 r. o godz. 16.00** w siedzibie Urzędu Gminy.

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Wójt Gminy Irządze, a ich odbiorcą – MARR S.A.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących Strategii Rozwoju Gminy Irządze na lata 2025–2035, zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a oraz art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO) oraz ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych. Zostałem(-am) poinformowany(-a), że zgoda jest dobrowolna i może być w każdej chwili cofnięta.

Podpisy

Prezes Zarządu

Jerzy Stysiał

Wiceprezes Zarządu

Danuta Imach